

Evangelická škola na Bolkově

Po vydání tolerančního patentu v roce 1781 Josefem II. se k evangelické víře hlásí i mnozí obyvatelé podhůří Krkonoš. Rudnická evangelická obec bývá uváděna jako první německá v Čechách, jak svědčí její zachovaná rukopisná pamětnice, založená dne 2. dubna 1783 prvním pastorem Štefanem Hoszu. Pocházel z horních Uher jako mnozí další evangeličtí kazatelé. Patent totiž zakazoval vykonávat bohoslužbu evangelickým kněžím pocházejícím mimo

hranice rakouské říše, obzvláště z Pruska. Po splnění určitých podmínek vzniká 1. července 1834 na evangelické faře na Bolkově i soukromá evangelická škola. V jedné učebně se tísnilo sedmdesát dětí. Od roku 1886 byla dvojtřídní. V roce 1874 si evangelická obec vystavěla poblíž modlitebny školu kamennou. Prvním učitelem tu byl v letech 1834 – 39 Jan Kadavý. Tento vzdělaný muž, rodák z krkonošského Jestřebí, se později stal významnou osobností slovenského národního obrození. V Pešti spolupracoval s Janem Kollárem, s J. M. Hurbanem, později i s Ludovítem Štúrem. Učil na obecných školách v Lupči a v Mikuláši. Stojí u prvních krůčků slovenského školství. Píše a vydává „Slovenský slabikár“ a na Slovensku vůbec první „Čítanku pre prvú triedu národných škol.“ Na gymnáziu v Martině vyučuje kromě naukových předmětů hře na housle a klavír, je činný jako sbormistr Slovenského spevokolu, jako skladatel i jako sběratel lidových písní. Roku 1882 vydává sbírku „Slovenské spevy.“ Jí se inspirovali takoví skladatelé jako byl Leoš Janáček a Vítězslav Novák.

Na evangelické škole na Bolkově se učilo německy. Působili tu však učitelé i českých jmen – Josef Zíka, Václav Šimůnek, Josef Skalský, Josef Hanč. Zabezpečení kantorů bylo bídne. Nikdo z nich ve škole dlouho nevydržel, dva tři roky. Někteří z učitelů odcházeli i po několika měsících. Do školy přicházely děti i z jiných evangelických obcí, aby se naučily německy a mohly studovat na vyšších evangelických školách. Ty tehdy bývaly převážně na Slovensku